

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	313
ГОБЛИК В. В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	315
ГОБЛИК В. В. КОРДОН У СУЧАСНОМУ ТРАНСКОРДОННОМУ ПРОСТОРИ	317
ГОБЛИК В. В. КІБЕРПРОСТІР ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ	319
ГОЛОВАЧКО В.М. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇХ АДАПТАЦІЮ ДО УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ	321
ГУК В., МАКСИМЕНКО Д. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	324
ДАНКАНИЧ В. РОЗВИТОК ГІРСЬКОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ	325
ДЕМЧЕНКО В. О., БРОДОВИЧ Ю. Р. БІОІНЖЕНЕРІЯ: ЯК ПОСІДНАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ – ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЕРИ МЕДИЦИНИ	328
ДЕМЧЕНКО В. О., ГАБОВДА О. В. БЕЗЛОПАТЕВІ ВІТРОГЕНЕРАТОРИ: ПРИНЦИП РОБОТИ, ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ	330
ДОВБАКА І.О., ГОЛОВАЧКО В.М. РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ	332
ДОВЖАНИН А.І. БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ	334
ZHYGUTS YURIJ, KURYTNIK IGOR PIOTR ASSESSMENT OF OPTIONS FOR RECYCLING PROCESS WASTE IN MECHANICAL ENGINEERING	336
ZHYGUTS YURIJ MAKSUTOVA OLENA FEATURES OF METALLOTHERMAL SYNTHESIS OF ALLOY 800 (UNS N08800)	338
ZHYGUTS YURIJ FILVAROCHNY SERGIY USE OF METAL-THERMAL SYNTHESIS TO CORRECT CASTING DEFECTS	339
ЗЕЛЕНЯК І.І., КОРОЛОВИЧ О.О. ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ	341
КАВАТСІЙ V.M., МАКСЮТОВА O.V., ПІТОВКА O.Yu. OPTICALLY ACTIVE COATING FOR PHOTONICS DEVICES	344
КАБАЦІЙ В.М., БОБКО А., БІЛЕЙ Н.В. СВІТЛОДІОДИ З КЕРУЮЧИМ ОПТИЧНИМ ЕЛЕМЕНТОМ	346
КАШИН А.В. АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ТУРИСТИЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ БЕЗПЕКОВИХ РИЗИКІВ	348
КОЗАР Я.В., ГОЛОВАЧКО В.М. ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ РОБОТІ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ	350
КОЗАРЬ О. П., ІВАНЬО К. В. ОКРЕМІ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	353
КОЗАРЬ О.П., СТАНИНЕЦЬ Д.М. ХІМІЧНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ. ПРИНЦИП РОБОТИ ТА ПРАВИЛЬНА УТИЛІЗАЦІЯ	355
КОЗАРЬ О.П., САХАРНАЦЬКИЙ О.В. ПАРА СИЛ ЯК ОСНОВА ОБЕРТАЛЬНОГО РУХУ В ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМАХ: ТЕОРІЯ, ПРИКЛАДИ, ЗАСТОСУВАННЯ	357
КОЗИК І., ЧОРІЙ Л. СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У СІВТІ: РЕАЛІЇ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ	359
ЛЕМАК В. КЛАСТЕРИ В ТУРИЗМІ: ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	361
ЛБА Н.С., ТУРЯНЧИК Ю.В. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ	

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

більшої ваги набуває концепція «кордону, що об'єднує» – як символу партнерства, відкритості та європейської інтеграції.

Література:

1. Hnatkovich, O., Hoblyk, V., Lazarieva, O., Burba, V., Hrechyn, Y. (2021). Regulation aspects of development and the use of energy resources in the transboundary zones by international business. *Polityka Energetyczna*, 24(2): 57-78.
2. Гоблик В. В. Принципи формування та розвитку транскордонних регіонів України та європейського союзу. *Економіка та держава*. 2015. № 6. С. 21–23. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2015/6.pdf (дата звернення: 18.08.2017).
3. Гоблик В. В. Спільні транскордонні регіони України та ЄС: зовнішньоекономічний аспект: монографія/Ін-т регіон. дослідж. НАН України. Львів, 2012. 305 с.
4. Гоблик В. В., Тимечко І. Р. Специфіка прикордонної торгівлі в транскордонному просторі України з ЄС. *Регіональна економіка*. 2013. № 1. С. 195–200. URL: http://dspace.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/817/1/regek_2013_1_26.pdf. (дата звернення: 10.11.2017).

УДК 378-048.35:004.9:007(043.2)

ГОБЛИК В. В.,

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і оподаткування та маркетингу
Мукачівський державний університет

КІБЕРПРОСТІР ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЙ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна епоха характеризується масштабним зростанням обчислювальних потужностей влюбій точці земної кулі. Сьогодні сучасні моделі комп'ютерів можна зустріти повсюду: в побутовій техніці, автомобілях, літальних апаратах, військовій техніці та безпеці, управлінні підприємствами, криптовалюти, діагностиці та роботизованих хірургічних системах, навіть в самому людському організмі. Кіберпростір відіграє важливу роль у сучасному світі, забезпечуючи зв'язок, бізнес-операції, освітні та розважальні послуги, а також стаючи полем для кіберзагроз, таких як хакерські атаки, шпигунство та інформаційна війна. Робота, яка довгий час була ручною чи паперовою працею, пропускається через комп'ютерні системи, і людська діяльність становиться все більш і більш оцифрованою. Термін “кібер” ввів Роберт Винер в 1948 році, а “кіберпростір” – в 1980-х роках в творах декількох письменників-фантастів. Комп'ютерна техніка стала невід'ємною частиною сучасного світу, проникла в діяльність людей в багатьох сферах життя, зокрема й в освіту. Вища освіта в умовах цифровізації переживає глибоку трансформацію, змінюючи форми, методи та зміст навчального процесу. Кіберпростір перетворюється на один із провідних чинників її модернізації, адже - це віртуальне середовище, яке формується завдяки взаємодії комп'ютерних мереж, інтернету, цифрових технологій та користувачів. Він охоплює всю електронну інфраструктуру, включаючи сайти, соціальні мережі, бази даних, програмне забезпечення та системи зв'язку.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Кіберпростір у контексті вищої освіти – це сукупність цифрових інструментів, сервісів і платформ, що забезпечують навчальний процес у віртуальному середовищі. Його основні характеристики: інтерактивність; віртуальність і відсутність географічних меж; швидкий обмін інформацією; масштабованість та персоналізація освітнього контенту

У системі вищої освіти кіберпростір – це цифрове середовище, в якому відбувається навчання, дослідження та управління освітнім процесом. Він включає:

- Електронні навчальні платформи (Moodle, Google Classroom, Coursera, Prometheus), які використовуються для дистанційного та змішаного навчання.
- Віртуальні бібліотеки та наукові бази даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar), що забезпечують доступ до академічних ресурсів.
- Освітні портали та веб-сайти університетів, де розміщується інформація про навчальні програми, курси та дослідження.
- Системи управління освітою, наприклад, ЄДЕБО, що містять реєстрацію студентів та їх дані, інформацію про рівень освіти, тощо.
- Онлайн-комунікації (електронна пошта, відеоконференції, форуми, чати), які використовуються для взаємодії викладачів і студентів.
- Кібербезпеку в освіті, яка забезпечує захист персональних даних студентів і викладачів від кібератак та несанкціонованого доступу.

В той же час цифровізація вищої освіти змінює педагогічну модель: викладач виступає не лише джерелом знань, а й наставником, консультантом. зростає потреба у володінні цифровими технологіями та новими формами взаємодії зі студентами. педагог повинен вміти адаптувати навчальні матеріали до цифрових форматів.

Таким чином кіберпростір у вищій освіті дозволяє зробити навчальний процес більш доступним, гнучким і технологічно розвиненим, відкриваючи можливості для міжнародної співпраці та цифрової трансформації університетів. Кіберпростір – це не просто технічний інструмент, а середовище, яке змінює суть вищої освіти. Його використання дозволяє зробити навчання більш доступним, індивідуалізованим, динамічним. водночас цифрова трансформація потребує вирішення проблем безпеки, етики, адаптації викладачів та інституційної підтримки.

Література:

1. Chyzmar, I., & Hoblyk, V. (2021). E-sports organizations with franchised networks: Formalization of technological and economic development based on optimal operation and upgrade of the hardware. *Economic Annals-XXI*, 187, 146– 162. Doi:10.21003/EA.V187-15.
2. Маслиган Р.М., Гоблик В.В., Маслиган О.О. Особливості механізму формування системних зв'язків учасників виробництва продуктів кіберспорту. *Економічний простір*. 2021. № 174. С. 35–39.
3. Гоблик В. В., & Чизмар І. І. (2021). Основа моделювання процесів розвитку кіберспорту. *Економічний простір*, (172), 7-12.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

4. Маслиган Р.М Особливості механізмів формування зв'язків учасників виробництва продуктів кіберспорту/Р.М Маслиган, ВВ Гоблик//Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28 жовтня 2021 р., м. Мукачево.–С. 130-132.

5. В.В. Гоблик., Маслиган Р.М. Проблеми та підходи до організації інтегрованого розвитку господарської діяльності кіберспортивних клубів в Україні: Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції., м. Мукачево, 2024р., С.21-23.

6. І. І. Чизмар, В.В. Гоблик., Вплив цифрової ігрової індустрії на становлення "кіберспорту" як самостійної сфери цифрової економіки., Modern engineering and innovative technologies: peer-reviewed journal. – Germany: Sergeieva&Co in conjunction with the «ISE&E»,2021р., С.47-65.

УДК: 657.1(042.3)

ГОЛОВАЧКО В.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇХ АДАПТАЦІЮ ДО УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є ключовими інструментами для забезпечення прозорості та порівнянності фінансової інформації на глобальному рівні. Вони були розроблені Міжнародною радою з міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB) для узгодження облікових принципів в різних країнах. Основна мета МСФЗ полягає у створенні єдиного набору високоякісних, зрозумілих і застосовних стандартів, які покращують якість фінансової звітності.

Питання адаптації Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) досліджувалося багатьма вітчизняними та зарубіжними науками. Серед найбільших відомих дослідників у цій сфері варто відзначити С.Ф. Голова, В.М. Пархоменка, С.Я. Зубілевич, О.М. Петрука, Л.Г. Ловінську, Ф.Ф. Бутинця, які розглядали особливості впровадження МСФЗ в Україні; В.Г. Швеця, З.В. Задорожного, П.Я. Хоміна, які аналізували методологічні аспекти адаптації; В.Ф. Палія, М.С. Пушкаря, які досліджували теоретичні основи гармонізації національних та міжнародних стандартів; а також закордонних науковців: Д. Александра, А. Бріттона, Е. Йоріссена, К. Ноубса, Б. Нідлза, які вивчали проблеми імплементації МСФЗ у різних країнах світу та формували концептуальні підходи до їх адаптації в національних економіках різного рівня розвитку [2].

Адаптація МСФЗ в Україні є важливим етапом інтеграції країни до міжнародної економічної спільноти, що сприяє залученню іноземних інвестицій. Прийняття цих стандартів в Україні почалося з метою вдосконалення фінансової звітності компаній та підвищення довіри інвесторів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>